ПИСУЛЬКА ДО ТОГО, КОТРИЙ ЩО БОЖОГО МІСЯЦЯ "УКРАЇНСЬКОГО ГІНЦЯ" ("УКРАИНСК[ИЙ] ВЕСТНИК") ПО ВСІХ УСЮДАХ РОЗСИЛАЄ

Йовграпе!

Бажав єси казки? На!.. От тобі "Солопій та Хівря"! Не здивуй сам, та нехай вибачить і громада, коли казка не до шмиги і не вподобається. Сам бачив єси, а деяким і не повилазило, що я закляк та захирів так, що й голови не підведу, та ще, може, й доведеться вистояти добрий калантир у домовині,— от як іноді трапляється з старшиною чотирнадцятого класа у нас на станціях!.. А вже сам здоров, Йовграпе, знаєш, що лежачи не в Юрусалим заїдеш: лежачи, я ж кажу, яка вже там у хріна робота? Воно, Йовграпе, лежачи добре тілько панам: їм скрізь спірно йде робота; бо хоч і лежні часом нападуть, то вони все-таки дарма години не згають. Гукнуть: "Давай!" — і дають! а коли нема? то б'ють!.. Кого? Оце кого! Уже ж не себе по кендюсі... Ну, а коли биття обридне? Так що ж? То карти мнуть, та усе ж таки не гуляють! Та ще й пани, Йовграпе, не всі такі робочі та трудящі; бо інший, сором і сказать... паном уродивсь, паном охрестивсь, паном зріс і звіковав, а, далебі, по тобі що... і клезнуть мужика не вміє!.. Отака чудасія!.. Такий у нас, Йовграпе, і під Харковом недалечко: ось... хоч би й... хіба нищечком скажу... Ба ні!.. Не хочу... не хочу!.. Далебі, не скажу!., гріх!.. Я у його хліб-сіль їв, а теперечки б оскаржив його перед громадою, що він і в картах нічогісінько не тупить, і мужиків чубить не втне! Та й з нас, Йовграпе, з тобою не яка робота. Ще ж то тобі, мовляв, і сяк і так, бо тобі іноді дещо і через дзвінку перелізе, а я такий собі пришелеповатий удався, що й сієї дурниці не теє... як його... не втну! Воно-то я трохи і в картах слебезую, бо таки з першого погляду, як тільки побачу, що з одним оком, то таки зараз і вгадаю, що то, мабуть, щонайстарший дурень. Я так часом, Йовграпе, і людей розмірковую; як тілько зуздрю кого, що свої притаманні-родимі ще не повилазили, її вже дивиться в одно чуже жодному під ніс, мов його недобачає, то я таки, далебі, що і вгадую, що то, мабуть, щонайперший дурбас... Ой!.. щось я дуже голосно, Йовграпе, брязнув!.. Коли б лишень ножиці на столі не

обізвались! Та вже ж, матері їх ковінька!.. чи будуть бить, то нехай б'ють! Уже мене і не такі били, та й ті небагацько скурали; уже, я ж кажу, мені гірше не буде; я вже й так п'ю добру повну! От — лежу, та стогну, та ялозюсь із знахорями, мов кіт з оселедцем. Іще раз тобі, Йовграпе, кажу, що лежачи — не яка робота. Ось "Пана та Собаку" і сидячи написав, та й то деяким панам, може, так догодив, як Рябко своєму. Що ж матимеш, Йовграпе, чинити? Дурням, як кажуть, сам бог не вгодить. Та вже то воно — гріх казати; бо мого Рябка у самому Пянтепбурсі та й скрізь у Московщині гладили не супротив шерсті і таки трахтовали, неначе кого й доброго; так от нее, бач, все-таки в деяких підпанків шапки на лисинах загорілись!.. А я тут не тільки що... Ні прйщо... абищо!.. Та бодай вони так хотіли на світі жить, як мене кортіло з ними гризтись... от що! Цур їм! пек їм! осина їм марина! То доброго, мовляв, полай і покартай, то він тобі ще й подякує; а ледачому що? ти йому образи, а він тобі — луб'я! Ти його в плуг, а він собі в луг! Нехай вони тямляться, Йовграпе. Ледачого, мовляв наш Онопрій, не зачіпай і рук не каляй. Горбатого, сказано, хіба могила справить. Не поможе, я ж кажу, бабі кадило, коли вже бабу сказило! От так-то, Йовграпе-козаче! Лихо й з правдою, лихо і з брехнею! За правду б'ють, за брехню віри не дають: отака ловися!., що чоловік тобі і з глуздом не збереться, як на світі і обертаться! Що ж робить? Мовчать? Таджe ж і мовчу... коли б уже їм зациπило! Я ж то й кажу, Йовграпе, що нема його на світі, як з своєю рівнею — з мужиком: чи то полаяться, чи то поскубтись, чи то побиться, чи й помириться, то все воно-таки, сказано, свій брат. Я ж то од того оце і на Солопія напався... Адже ж панів нема Солопіїв? Як твоя на се думка, Йовграпе? Ти письменніший від мене; ти багацько дечого в книжках роздовбав; ти вже таки бував в бувальцях; бував, як кажуть, на коні і під конем,— скажи ж, будь ласкав, приятелю, чи нема, на лихо, часом сього мення між панами, щоб мені, хай бог боронить, не взять іноді гріха на душу? А то, як що... то опанує мене лиха та нещаслива година! Бог його святий зна: може, не тут споминаючи, і між панами вирветься не один Солоп'яга! бо вже у мене щось недурно свербить на голові чуприна!.. Ей!.. та будуть же лупить, скажені!.. Та вже ж, сількось, нехай б'ють; уже з мене, Йовграпе, небагацько олії виб'ють! Аби лишень мені, господи, з кирпатою пораховаться!.. а кирпата не за горами; а там

сховаюсь в домовину та й покажу їм з-за пазухи отаку здоровецьку дулю!.. Ну, Йовграпе! нічого довго роздабарьовать: бери казку. Що буде, те й буде, а буде те, що бог нам дасть. Бери "Солопія" та й неси до друкарні: хай там твій Микола друкує як знає. Коли, я ж кажу, вовка лякаться, то і в ліс не ходить. Не такий і чорт страшний, як його малюють!

26 сентября 1819 года, Харьков